

МІСЦЕ ЛАБОРАТОРНИХ ЦЕНТРІВ У СИСТЕМІ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я

на прикладі Полтавської області

ЛАБОРАТОРНА СКЛАДОВА – НЕВІД'ЄМНА ЧАСТИНА СИСТЕМИ ГЗ У СВІТІ

11 ФУНКЦІЙ ЛАБОРАТОРІЙ
ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я,
РЕКОМЕНДОВАНІ АСОЦІАЦІЄЮ
ЛАБОРАТОРІЙ ГРОМАДСЬКОГО
ЗДОРОВ'Я США

ПРОФІЛАКТИКА
ЗАХВОРЮВАНЬ, КОНТРОЛЬ
ТА НАГЛЯД ЗА НИМИ

НАВЧАННЯ

ГОТОВНІСТЬ ТА ВЧАСНЕ
РЕАГУВАННЯ НА
НАДЗВИЧАЙНІ ПОДІЇ В
ГРОМАДСЬКОМУ ЗДОРОВ'І

ДОСЛІДЖЕННЯ І НАУКОВА
РОБОТА

ПАРТНЕРСТВО ТА
КОМУНІКАЦІЇ

ІНТЕГРОВАНЕ УПРАВЛІННЯ
ДАНИМИ

РЕФЕРЕНТНЕ ТА
СПЕЦІАЛІЗОВАНЕ
ТЕСТУВАННЯ

БЕЗПЕКА НАВКОЛИШНЬОГО
СЕРЕДОВИЩА

БЕЗПЕКА ХАРЧОВИХ
ПРОДУКТІВ

ПОКРАЩЕННЯ ЯКОСТІ
ЛАБОРАТОРНИХ ПОСЛУГ

ЛАБОРАТОРНИЙ ЦЕНТР ВИКОНУЄ ВАЖЛИВІ ФУНКЦІЇ ГЗ НА РІВНІ ОБЛАСТІ

- Епідеміологічний нагляд за деякими інфекційними хворобами
- Участь у реагуванні на надзвичайні події у сфері громадського здоров'я
- Проведення лабораторних досліджень факторів навколишнього середовища
- Проведення лабораторних досліджень окремих інфекційних хвороб, що мають важливе значення для системи громадського здоров'я

Людські ресурси, 2018

Штатні одиниці, 2018	Населення області, 2018	Площа області
620 <ul style="list-style-type: none">• 24% - лікарі• 37% - базова і неповна вища освіта• 38% - технічний, молодший медичний, інший персонал• 40% лікарів - пенсійного віку	1,405,991	28 748 км 2

Довідка: Лабораторна мережа системи громадського здоров'я штату Вашингтон, США

Штатні одиниці	Населення штату	Площа штату	Кількість установ в системі
150 <ul style="list-style-type: none">• 67% - лабораторний, середні і молодший персонал• 33% - допоміжний персонал	7,405,743	184,827 км2	3

Основні функції лабораторної мережі штату:

- Лабораторні послуги – діяльність фокусується на діагностиці, лікуванні та запобіганні інфекційним, хронічним, вродженим і генетичним захворюванням; аналізі загального стану здоров'я населення штату; захисту довкілля для здоров'я населення і збереженні високої якості лабораторних послуг.
- Реагування на біологічні, хімічні і радіологічні загрози – співпраця з державними і приватними лабораторіями для впровадження протоколів реагування.
- Нагляд за безпекою харчових продуктів – спільно з іншими лабораторіями веде систему епіднадзора за інфекціями харчових продуктів для забезпечення своєчасного виявлення і реагування на спалахи.
- Відповідь на спалахи інфекційних хвороб.
- Біомоніторинг – проводить скринінг біоматеріалів вибірки волонтерів на наявність в сечі мікроелементів, миш'яку, а також метаболітів піретроїдів і фосфорорганічних пестицидів.
- Скринінг новонароджених для забезпечення оптимального здоров'я майбутніх поколінь.

МАТЕРІАЛЬНІ РЕСУРСИ, 2018

Приміщення/споруди	Автотранспорт	Обладнання
12 закладів	129 одиниць: <ul style="list-style-type: none">• 94 легкових• 31 вантажних• 4 мікроавтобуси	2542 одиниць лабораторних приладів і обладнання <ul style="list-style-type: none">• > 85% виготовлене до 2000-их років (застаріле)• Лише ~ 80% в робочому стані 58 комп'ютерів <ul style="list-style-type: none">• Даних про стан комп'ютерів, програмне забезпечення, функціонування електронних баз даних немає

ФІНАНСУВАННЯ, 2018

Бюджет	Основні статті видатків	Фінансування операційних витрат
55,000,000 грн	93% - оплата праці <ul style="list-style-type: none">• Середня місячна зарплата ~ 4200 грн	На витратні матеріали лабораторної діяльності, поточної діяльності і оновлення обладнання по ~ 2% бюджету: <ul style="list-style-type: none">• 1,250,000 грн – на витратні матеріали, реагенти т. ін.• 1,712,000 – на канцтовари, бензин, розхідні матеріали для транспорту т. ін.• 1,203,000 - лабораторне обладнання

ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЛЦ: ВИКОРИСТАННЯ ЛЮДСЬКИХ РЕСУРСІВ

НЕВИПРАВДАНО ВЕЛИКА
КІЛЬКІСТЬ ПРАЦІВНИКІВ З
ВРАХУВАННЯМ КІЛЬКОСТІ
НАСЕЛЕННЯ І ТЕРИТОРІЇ
ОБЛАСТІ

РІВЕНЬ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ
НЕ СПОНУКАЄ ПРИТОКУ
МОЛОДИХ І ФАХОВИХ
КАДРІВ

ВІДСУТНЯ ІНФОРМАЦІЯ ПРО
ОРГАНІЗАЦІЙНУ СТРУКТУРУ

ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЛЦ: ВИКОРИСТАННЯ РЕСУРСІВ

- Застаріле лабораторне обладнання
- Відсутність сучасної інформаційної системи
- Документація ведеться на папері (установа використовує ~ 4,000 аркушів паперу на день)
- Збільшення навантаження нефаховою, малоефективною працею на працівників
- Закуповується недостатня кількість реагентів та інших витратних матеріалів
- Використання фінансових ресурсів не сприяють якості і ефективності лабораторних послуг у сфері громадського здоров'я (незважаючи на суттєвий бюджет – близько 4% від витрат на меддопомогу у області)

ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЛЦ: ОПЕРАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Неефективна організація епіднадзора за інфекційними захворюваннями

Велика частка необґрунтованих моніторингових досліджень

Наприклад: дослідження коринебактерій; педикульозу; стафілококів, результати яких не використовуються у підготовці пропозицій для прийняття рішень

Необґрунтована пріоритетність обстежень ГКІ

Серед 12 тис. обстежених хворих, більше 6 тис на ГКІ. Як всі проведені дослідження ГКІ інформують практики запобігання чи своєчасного діагностування цих інфекцій серед населення області?

Відсутність ризико-орієнтованого, програмного підходу

Наприклад: 23,5 тис. обстежених не виявлено жодного носійства коринебактерій, з 13 тис. обстежених контактних лише 160 з виділеним збудником – 0,01%, серед 116 тис. досліджень на ентеробактерії з профметою виявлено 3 випадки. Низька ефективність обстежень контактів туберкульозу, пріоритетного захворювання, і ГКІ, які не мають такого пріоритету.

Таблиця 9. Обстеження інфекційних хворих та контактних осіб

Інфекційні хвороби	Кількість хворих та підозрілих на захворювання за вистереженими по-	Госпіталізовано хворих та підозрілих на захворювання	Кількість хворих з лабораторно підтвердженим діагнозом	Обстеження контактних			Кількість випадків			
				Підлягали обстеженню бактеріологіч., вірусологіч., серологіч.	всього- бактеріологіч., вірусологіч., серологіч. та	з них з виділенням збудника або позитивним серологічним	з них:			
							всього	1 випадок	2-3 випадки	4 і більше
Інші гострі кишкові інфекції	6439	5515	2348	8088	8088	10	5818	5582	232	4
Туберкульоз органів дихання	899	570	530	4164	3530	42	843	827	16	

ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЛЦ: ОПЕРАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Виконання непритаманних функцій для лабораторій системи громадського здоров'я:

- дезінфекційні послуги
- проводяться дослідження, притаманні для клінічних лабораторій
- ЛЦ також є розпорядником нерухомого майна, частина з якого здається в оренду

ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЛЦ: ДОСЛІДЖЕННЯ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

- Проводиться велика кількість досліджень, в яких дані збираються, але надалі вони не використовуються для інформування і впровадження програм захисту здоров'я населення
- Більшість керівних документів, за якими проводяться дослідження, приймались ще за часів УРСР і не відповідають сучасним реаліям

Наприклад: дослідження навколишнього середовища для виявлення внутрішньолікарняних інфекцій чи резистентності до антибіотиків не відображають реального стану

- Не всі задекларовані дослідження підтверджені звітами за діяльність з минулих років

Наприклад: В 2018 році заплановано провести 840 проб води з відкритих водоймищ. В 2016 році таких проб було проведено лише 4

ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЛЦ: ВІДПОВІДЬ НА НЕІНФЕКЦІЙНІ ХВОРОБИ І СТАНИ

- Основний тягар захворюваності у області – хронічні хвороби, зокрема хвороби системи кровообігу
- ЛЦ не залучений до епідеміологічного і лабораторного нагляду за ними
- Скринінг новонароджених – функція, що не виконується ЛЦ взагалі через відсутність спроможності

ФУНКЦІЇ ГЗ, ЩО НЕ ЗДІЙСНЮЮТЬСЯ ЛЦ

- Управління регіональною програмою імунізації
- Епіднагляд за деякими соціально значущими інфекційними хворобами
- Епіднагляд за неінфекційними захворюваннями
- Диференційовані комунікаційні кампанії для різних цільових груп
- Аналітичні матеріали не стандартизуються
- Наукову діяльність для інформування політик і програм громадського здоров'я
- ЛЦ не залучений до координації розробки політик і програм громадського здоров'я в області

В И С Н О В К И

РОЗВИТОК СИСТЕМИ ГЗ В ОБЛАСТІ

- Лабораторний центр має ряд важливих функцій, які мають зберегтися і посилитися для сталого функціонування системи громадського здоров'я
- Необхідно випрацювати більш комплексний підхід до системи громадського здоров'я в області.
- Необхідний єдиний центр, відповідальний за координацію питань громадського здоров'я до якого залучені представники лабораторної мережі.

В И С Н О В К И

- Залучення ЛЦ до пріоритизації проблем громадського здоров'я області
- Аналіз усієї існуючої профільної діяльності ЛЦ на задоволення таких критеріїв

Діяльність спрямована на актуальну проблему громадського здоров'я країни/області/регіону

Діяльність спрямована на проблему з потенційною значущістю для громадського здоров'я країни/області/регіону

Діяльність виконується на вимогу національного рівня

В И С Н О В К И

РЕКОМЕНДОВАНІ КРОКИ ЛЦ

- Розробка місії і цілей організації, з врахуванням її ролі в системі ГЗ області
- Написання функцій для ЛЦ, виходячи з організаційних місії і цілей і пріоритетів ГЗ для області
- Оптимізація діяльності відповідно до функцій
- Оптимізація управління ресурсами
- Скорочення фонду нерухомого майна
- Позбутися застарілого, непрацюючого обладнання, автопарку, т.ін.
- Розробка протоколів і технічної документації для всіх досліджень і функцій з обов'язковими індикаторами для оцінки і моніторингу
- Стандартизація звітності
- Впровадження електронних баз управління даними
- Написання стратегії управління кадрами і залучення керівництва області до її реалізації
- Особливу увагу приділити питанню оптимізації персоналу